

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY

VECHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁST STRANÁCH.

<p>Predplatná cena: Na celý rok ... 4 koruny — hal. Na pol roka ... 2 " — " Na štvrt roka ... 1 " — " <i>Jednotlivé číslo 8 hal.</i></p>	<p>Zodpovedný redaktor: Dr. ALEXANDER ERNSZT, páp. komorník. Majiteľ a vydavateľ: JÁN MOLNÁR.</p>	<p>Redakcia a vydavateľstvo: Budapešť, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám. Sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify. Rukopisy sa nazpak nedávajú.</p>
---	---	--

Príkladní voličia.

Smutné časy žijeme v Uhorsku pod Tiszovou hrúzovládou. Ako čo by uvalila sa na nás kliatba, ktorá nám ani slobodného dychu nedovolí. Sme ako otroci, nad ktorými len jeden tyran panuje. Tyran ten je Štefan Tisza. Deň po deň habe nám naše občianske práva a obracia v posmech chýrnu slobodu Uhorska. Tiszovi v tomto hnusnom diele pomáha — na krajinských voľbách z ukradnutých peniazí — skúpená väčšina. Slepo a nemo poslúcha svojho pána a neozve sa, keď ten vo svojej šialenosti v žandársku kasáreň obracia krajinský dom a diktuje zákony, ako daaký neobmedzený despota. Nie, mungo musí čušať. Musí schvalovať výčiny svojho chleboďajca. Zcela je v jeho rukách. Jemu podpísal jeho dušu, Čo je Tisza, to je aj mungo. Aký je majster, takí sú i jeho učenci. Pokúpili ich na voľbišťach a len pod tou podmienkou dali im poslanecký mandát, jestli podporovať a napomáhať budú tú vládu, ktorá si za účel vyznačila ožobrať krajinu a obrať ju o všetky slobody, aby si Tisza takýmto podlým spôsobom poistil panovanie na večné veky.

Nuž a či to neni smutná vec, že nad Uhorskom panuje jedna v panamách zrodená mungovská banda? Či to neni kliatba, že tu, ako vôbec hovoria, šialený ministerpredseda svevoľne šliape čo mu v ceste stojí? Verejný život je už zcela zkorumpovaný. Ešte aj páni excellenciaši majú lepkavé prsty. Voličia sú hotová korisť v rukách kadejakých mungovských lahtikárov. Väčšina inteligencie je mravne zkažená. Celé

vrstvy obyvateľstva Uhorska sú ožobračené, státisíce robotného ľudu túľajú sa bez zamestnania...

Čo je tu potešiteľného? Čo má dodávať vôle a chuti obyvateľstvu krajiny, aby sa láskou chovalo ku vlasti?

Nič, zhola nič!

Keď trúchlime nad hrozným úpadkom Uhorska, keď sa nám krv búri od pohoršenia nad tým, že sme sa dožili takých časov, že už aj na rôznych hodnostárov prstom ukazujú a vykrikujú: «Hľa zlodej! Hľa panamista!» — kojíme sa tým chýrom, ktorý došiel z Adonyu.

Adony je obec v stolnobelohradskej stolici a patrí do rácalmáského volebného okresu. Voličia tejto obce 25. januára zariadili veľké ľudové shromaždenie, ku ktorému zavolali aj grófa Aladára Zichyho, predsedu kresťanskej ľudovej strany a jednohlasne vyniesli to rozhodnutie, že na budúce od svojho kandidáta neprijmu žiadne volebné mzdy, menovite: furmanky, zaopatrenie a iné odmeny, lež hlasovať budú zdarma, z čistého presvedčenia, ako sa to na poctivých voličov sluší a opovrhnu každého voliča, ktorý by inak robil a budú ho bojkotovať.

Nuž čo povieš na toto rozhodnutie, milý čitateľu? Či nepochváliš tých poctivých adoňských kresťanských ľudákov, ktorí odhodlali sa k takémuto šlachetnému činu? Pravda, hodní sú pochvaly a úcty. Veru je to zriedkavá poctnosť v Uhorsku, kde je všetko na predaj a kde aj takrečení skutoční vnútorní tajni radcovia kradnú verejné peniaze. Adonyski ľudáci na budúce neprijmú žiadnu mzdu a odmenu od svojho kandidáta a bojkotovať budú toho

spoluobčana, ktorý inak bude robiť. Hej, pane Tisza, čo povieť na to? Vy ste veľký pán a predsa ste sa vyslovil, že aj vaša aradská voľba stála ohromné summy, lenže to nešlo z vášho vrecka. Pane Ladislav Lukács, bývalý ministerpredseda, pohliadnite na adonyských voličov a haňbite sa. Vás nazvali najväčším panamistom Európy, bo ste neverne šafáril so štátnymi peniazmi. Krajinské peniaze obracal ste ku zakúpeniu kadejakých mungovských bumbajov. Hľa, adonyskí voličia naučia vás, čo je poctivosť. Zaiste zhnusila sa im tá mungovská banda ktorá Tiszu nasleduje pri jeho nezákonnitostach, preto vyniesli to rozhodnutie: že nech je vytvorený zo spoločnosti ten adonyský volič, ktorý za hlas mzdu prijme. Hej, pane Lukács, keby ste vy bol taký poctivý, tak nie mungovia dostali by boli väčšinu pri krajinských voľbách.

Celý mungovský tábor haňbiť sa môže pred adúyskymi ľudákmi. Áno, keby sa vedeli haňbiť. Veď sotva je jedon taký mungo, ktorý by nebol dostal z Lukáčsovských peňazí a či ich len jedon dal zpiatky? Takú statočnosť nezná žiadon mungo.

Nuž a čo rieknu na adonyské rozhodnutie tí lakomí, bezočiví a nečestní voličia, ktorí posiaľ ešte nikdy nehlasovali zdarma, z presvedčenia a zo statočnosti, bez predávania sa ako barani a za svoj hlas dali si zaplatiť? Tito dosť ľahko čudujú sa, že ako môže byť voľakto takým bláznom, akí sú adonyskí ľudáci. Neprijat peniaze, pálenku, víno, žranicu, keď pán kandidát dáva! Čo tam po statočnosti, len nech je bachor plný!

No kto takto smýšľa, hoden je opovrzenia a bojkottu. Pravdu majú adonyskí voličia, keď takého oplana obchodia, ako malomocného.

Poctiví voličia nehľadia na mzdu, ktorú im núka mungovský chumaj, lež hľadia na kandidáta. Práve to pochovalo uhorský parlamentarizmus, že voličia nie z presvedčenia, lež za mzdu volili. A nie poctivých a súcich mužov, ktorí by aj za ľud boli pracovali, lež mungovských darebákov, ktorí poslanectvo k tomu používajú, aby ľud tým viacej utláčali a docela ožobráčili. Posiaľ to tak bolo, že akí boli voličia, takí boli aj ablegáti. Tomu však koniec musí byť. Adonyskí voličia dali nám príklad, ako sa máme držať pri voľbách. Nasledujme

ich, bo len tak očistíme náš snem od mungovskej čvargy. Voľme poctive. Z presvedčenia. Voľme spoľahlivého muža, ktorý je kosť z našej kosti a krv z našej krve. Kresťana, ľudáka, ktorý aj za našu materčinu sa bude boriť. Musíme si brániť a udržať naše prirodzené práva. K tomuto ale potrební sú takí voličia, akí sú adonyskí. Lež potrební sú k tomu aj statoční poslancovia. Poctiví voličia musia mať poctivého poslanca. Kto inak mieni, toho treba bojkottovať a opovrhnuť.

Tí korunkári!

Tak nazýva «Jednota» — časopis vychodiaci v spoj. štátov sev. Ameriky — horlivých údov Katolíckej Ludovej Jednoty a obzvlášte vodcov tej organizácie. Šárišským katolíkom vyhadzujú na oči, že prečo nemali tolko smelosti, aby predplatenie a či almužny — odopreli alebo sa aspoň opýtali, jaký ošoh z toho bude pre Slovákov?! Jaký ošoh budú mať Slováci z Jednoty — tak sa nás pýtate, vy osvietení páni katolíci v Amerike? Nehaňbili ste sa takú otázku vytlačiť v orgáne prvej katolíckej Jednoty v sev. Amerike? Slepí ste, hluchí ste alebo čo je vám, že ste ešte vždy nezbadali, že katolíci šárišskí, ba všetci katolíci v Uhorsku, nie len že budú mať, ale už aj majú krásny ošoh z Katolíckej Ludovej Jednoty? Neviete, čo dostanú katolíci, údovia Jednoty, Slováci za tú korunku? Mali ste sa spýtať jedného sedliaka, ktorý je údom tej vznešenej organizácie. Ten by vám to vysvetlil. Tých 10 sošitov, medzi nimi aj kalendár, to je nič? Či to neni tlač katolícka? Či v tých sošitoch neni sú články, ktoré poučujú ľud, verný, slovenský ľud; ktoré bránia jeho vieru? Či neni sú tam články, ktoré poučujú slovenský ľud v hospodárskych, spoločenských a kultúrnych zásadách? A či neviete, že Katolícka Ludová Jednota veriacim Slovákom a údom svojim zdarma poskytuje právne rady? Neviete, že Katolícka Ludová Jednota v záujme svojich chudobnejších členov v minulom roku u vrchností zakročila v 3351 pádoch? Či ste vy vykonali tolko za tak krátky čas? Možno, že áno, vykonali ste. Tak ale mali by ste tým lepšie vedieť oceniť zásluhy Katolíckej Ludovej Jednoty a ku pohoršeniu

tichého pokojného, náboženského presvedčenia slovenského ľudu nie do sveta písať, že Katolícka ľudová Jednota s mocnými drží a biednych ubíja a ničí.

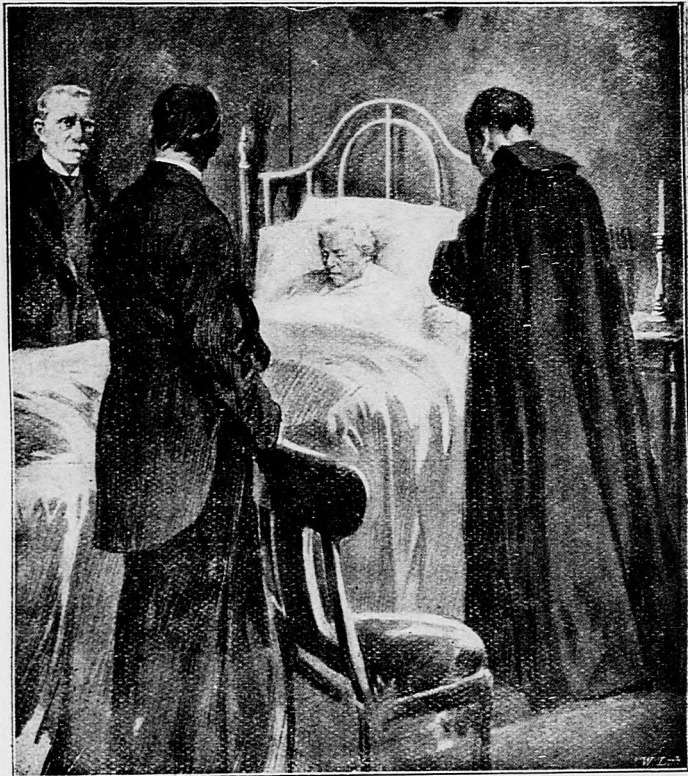
Kto sa tolko usiluje v Uhorsku, jako práve Katolícka ľudová Jednota, aby naplnila srdcia slovenského ľudu moderným gazdovským duchom, aby sa ten slovenský ľud aj hmotne posilnil? A vy idete práve vtedy búriť proti nám a pohoršiť slovenský ľud, keď sa tá Katolícka ľudová Jednota vzdor veľkej ťažkosti v tej práci už troška posilnila. Snáď chceli by ste rozbiť Jednotu katolíkov v Uhorsku? Je to mrzký úmysel!

My sme Slováci a nehanbíme sa za svoju materinskú reč a sme na tom, aby nám uznali právo našej slovenskej, materinskej reči na základe kresťanskej spravodlivosti a zákona prírody. Ale sme aj údami krajiny Uhorskej a preto dľa prikázania a príkladu Ježiša Krista sme verní svojej vlasti a jako dobrí vlastenci a v prvom rade jako dobrí katolíci chceme sa spojiť so všetkými katolíkmi bez rozdielu reči, aby sme tým silnejšie mohli vystupovať proti nepriateľom viery Kristovej a krajiny Uhorskej. A to sa vám nepáči? A preto hovoríte, že dvom pánom chceme slúžiť? Na žiaden pád! To je nemožno! To vám uveríme, že je nemožno dvom pánom slúžiť, bo zaiste hovoríte už aj zo zkušnosti, Naším pánom je Kristus, našim pánom je pravda, To je našim heslom, za ktorým ideme do boja. Ku tomuto boju sme sa spojili s katolíkmi maďarského, nemeckého a iného jazyka, bo sme presvedčení, že všetci zabezpečiť sa musíme na základe kresťanskom, jestli je nám Krisius milý.

A vy s kým ste sa volakedy, ešte len nedávno, spojili? S bezbožnými Čechmi, s nevercami! Upotrebili ste tie najhnusnejšie prostriedky a bojovali ste mrzko. Nebolo pozhnanie Božieho na vás. Rozpadli ste sa, z tých najtuhsích a najúprímnejších priateľov, ktorí spolu sedeli v chládku, stali sa tí najväčší nepriatelia. Jeden ide teraz proti druhému a ubližujú si špatne. A ľud pohoršuje sa nad tým. Prečo je to? Preto, bo ste nezačali boj na základe kresťanskom! Nemyslite si, že to píšeme z hnevu. Nie. My vás istotne lepšie ctíme, jako tí neverci, s ktorými ste volakedy bojovali. Ne-

hneváme sa na vás, iba ľutujeme vás a srdce nám krváca, že nás nechcete rozumieť. Možno máte volačo proti osobám, proti nektorým vodcom Katolíckej ľudovej Jednoty. Proti tým by ste snáď mohli písať, nakoľko by vám to svedomie a viera katolícka dovolila, ale proti Katolíckej ľudovej Jednote búriť, ktorá má pred sebou tak krásny, utešený cieľ, to je nesmysel, od katolíka je to zapieranie zásad kresťanských, zapieranie viery.

Od istého času napádajú nás niekto takou vzteklosťou a netaktikou, že sa to každému

Sv. Otec pápež Pius X. počas choroby.

vážnemu, rozmýšľajúcemu človekovi hnusí. Náš kniež-primas volá, prosí, napomína katolíkov, aby vstúpili do Jednoty, utrápenou dušou pazerá na tých, ktorí ešte nie sú v Jednote a tí osvietení idú proti Jednote, Chcú zase rozbroj robiť, brata proti bratovi štváť, veriacich proti kňazom huckať a takto ľud znemravniť.

Katolíci, Slováci dajte pozor! Ostaňte pri zástave čistých zásad, viery Kristovej. Podajte si ruky a do práce sa za Krista a katolícky ľud slovenský.

Ružomberčan.

Kresťania katolíci, organizujte Katolícku ľudovú Jednotu!

Klamstvo so svätými omšami.

Neni dňa, v ktorom po väčších a menších dedinách netúlali by sa všeliakí agenti a zväčša židia, aby po dedinsky smýšľajúcich statočných občanov na lep dostali. Ponúkajú im lacné sešaje, mlatiace a šijáce stroje a nezkúsenému sedliakovi toľko hubujú, že konečne podpíše si meno a vtedy už je ztratený. O krátky čas dostane objednaný stroj, ktorý nič nestojí. Hnevá a pajeď sa, ba aj píše ta, odkiaľ mu stroj prišiel, ale ani odpovede nedostane. Na takýto spôsob už mnohí sa opálili a preto keď sa im agent v dome ukáže, s meflou ho von vyženú. V najnovšom čase aj takí agenti sa zjavujú, ktorí núkajú sv. obrazy žiadnej ceny nemajúce, s tým slubom, že čistý výnos z odpredaných obrazov obrátený bude na vystavenie dajakého katolíckeho kostola a okrem toho že v prvý deň každého mesiaca sväté omše obetovať sa budú za živých a 15-ho za mŕtvých.

Ja nižepodpísaný upozorňujem hornouhorských slovenských katolíkov, že jestli takí agenti ich dom navštívia a plané obrazy im núkajú

aj so svätými omšami ich do saku chytať budú, nech vedia, že so švindlérorom majú do roboty a jako takého nech oznámia obecnému predstavenstvu alebo okresnému slúžnemu, aby lakí lapaji hneď šupom ďalej odprovaďeni boli.

V nitrianskej doline okolo Veľkých Topolčan, Chynorán a vo Veľkých Béličiach koncom januára tiež chodili takito klamári asice jeden mužský a jedna žena. Mojim farnikom sa chválili, že po susedných dedinách všade sa im dobre vodilo, len že jedine vo Veľkých Béličiach majú katolíci zatvrdlivé srdcia, bo na ten stavať sa majúci chrám nič obetovať nechceli — zaiste preto, bo ja mojich farnikov aj z kazatelne som už častejšie napomenul, aby agentom neverili. Ku mne do fary takito agenti neprindú.

Celkom ináč sa má vec, keď dajaký mnich alebo mníška sbierajú milodary na siroty alebo na iné vznešené ciele, ale aj týmto len vtedy nech úplne dôverujú, keď ich miestny farár odporúča. Musím ale poznamenať, že opravdiví mniši a mníšky keď milodary sbierajú, sväté omše nesľubujú, bo so sv. omšami dajaké kuptectvo prevádzajú, sv. Otec rímsky pápež čo najprísnej zakázal.

Štefan Paška, farár.

Obrázok z hlbín mora.

Od Javoriny.

Pruské knieža Hohenlohe pred 35 rokami javorinský majetok od Aladára Šalan ona kúpil za polmilliona zlatých. Hneď na to prešly do jeho vlastníosti lesy Franca Mariáššyho s Popradským plesom a s celým okolím Vyšných Hágov. Potom kúpil križovesský majetok a rozsiahle lesy urbárnej obce ždaranskej. Najnovšie pojednával s mestom Spišská Bela o Belanské Vápencové Alpy. Ako veľký priateľ utešenej prírody zalúbil sa do toho krásneho kraja s vysokými vrchami a voňavými lesami. Na splnenie svojej veľkej náruživosti, polovačky vydal tu ročne viac ako pol milliona.

Hohenlohe, ktorý teraz je 65-ročný, má okrem tatranského majetku milicny hodné majetky, bane a fabrické osady v Pruskom Sliezku, v Česku a na území ruskej riše. Pred dvoma rokmi kúpil 30.000 jutrový majetok v šomodskej stolici. Ročný dôchodok jeho cenili na 20 millionov korún. A hľa, niet toho bohatstva,

ktoré by neboly vstave zničif nešťastné špekulácie. Udajne ztratil 70, dľa iných 100 millionov korún.

Hohenlohe všeliakým spôsobom pokúsil sa sriadif svoje hmotné pomery. Najprv požičal si od Uhorskej obchodnej banky 15 millionov korún. Potom myslel na parcellovanie landockeho majetku. Začal pojednávať s drevokupcami ohľadom zpeňazenia dreva, ktoré je cenené na 18—20 millionov korún. Predaf chcel zo svojho zverníka 21 turov. A keď videl, že tak si nespomôže, hľadal kupcov na celý majetok tatrarský. Pojednával o tej veci s uhorským štátom. Potom s jednou francúzskou peňažnou skupeninou, ktorá slúbila mu 43 millionov korún, on ale žiadal 50 millionov. A teraz že pojednáva s hessensko-darmšadtským kniežafom z Ruska, s bratrancom ruskej cárovny.

To posledné pojednávanie spôsobilo veľké rozčulenie u tunajších a okolitých obyvateľov, ako aj v celom Spiši a v celom Uhorsku. Jestli by sa najutešenejší vidiek našej milej vlasti vskutku dostal do ruských rúk, mohlo by to mať hrozné následky i v politickom ohľade. Proti tomu sa rozhodne ohrozuje i tunajší ľud; jeho obava je veľká a nie bezzákladná.

Záujem tunajšieho ľudu, celého Spiša a celého Uhorska súrne žiada, aby túto ruskú kúpu prekazil uhorský štát. Tu je najlepšia príležitosť, aby sa naše čarokrásne Tatry, táto chlúba nášho Uhorska znovu dostala sa do uhorských rúk. Žiadame, aby tatrarský majetok pruského kniežafa Hohenlohe kúpil uhorský štát.

Podtatrančan.

Najdôležitejšia záležitosť obcí.

Každej obce najdôležitejšou otázkou je dobrý obecný pasienok. O tento spoločný majetok gazdov ale nikto sa nestará a je necháný len tak, ako sa hovorieva, na verímboha. Nikto sa nestará, aby vyschnuté paše občerstvil, obsial, pobránil. V tomto ohľade už tak zle stojíme, že nám ani len na rozum nezíde, že by sme sa aj o spoločné pasienky mali postarať, že by sme aj na tie mali vynaložiť akú-takú prácu. Čo sa v záujme spoločnej pastviny volakedy predsa stane, to záleží v najlepšom páde v tom, že keď rychtár od stoličnej vrchnosti dostane

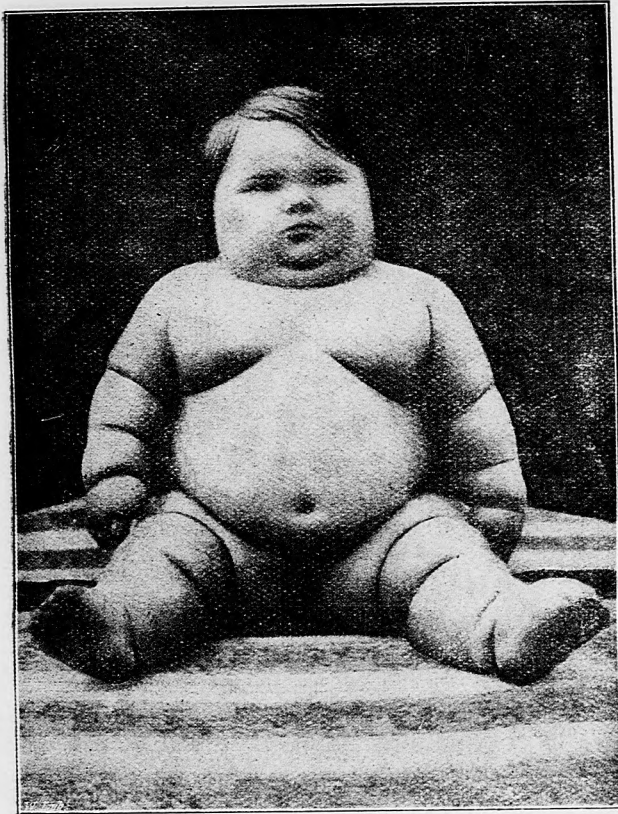
Katolícki kňazi z Tripolisa.

nariadenie, aby dal vykynožiť burinu v chotári obce, vtedy pošle rychtár niekoľko ľudí na obecný pasienok, aby tam všeliaké bodlače povytínali a aby sa tak mohlo vyššej vrchnosti oznámif, že obec aj verejnej práci zadost učinila. Ale že pastviny občas treba pobránif, vyhynutú trávu rozsiatim trávneho semiačka nahradif, že burinu treba vykynožiť, na to u nás veru ani nemyslia a toto je príčina toho, že keď je počasie čo len trochu nepriaznivé, pasienky sú už v júni také vyschnuté, holé, že na nich statok len živorí. A veru, kto pozná životné pomery malého gazdu, ten veľmi dobre vie, že jakou dôležitou vecou je opatrovanie verejných pasienkov pre malého gazdu, veľmi dobre vie aj to, že čo to znamená, keď sa kravy večer s plným vemenom vracajú domov, kde už malé dietky tvrdo čakajú to dobré sladké čerstvo dojené mliečko a aj gazdiná z toho utrží aké také tie groše. Risula je skutočne sociálnym faktorom v obci a kde takéto Risule nemajú, alebo kde tie, ktoré sú, len zo dňa na deň živoria, tam je aj ľud biedny, je nespokojný so svojim osudom.

Neverime, že by sa našiel čo len jeden s

pomerami dedinského ľudu obznámený človek, ktorý by o význame verejných pastvín ináč smýšľal, ako to my tu podávame. Nuž a keď je to teda takto, kto nám vie vysvetlí tú ne-dbanlivosť, pre ktorú sú verejné pastviny len na dobrého Boha sverené. A práve preto je na verejných pastvinách pažíf už začiatkom júna uschnutá a niet na nej iného, ako koňského štiavu a psieho mlieka.

Veľmi dôležitú vec koná ten obecný predstavený, ktorý pred vyhnatím statku na pašu potrebnú prácu dá vykonať na spoločných pastvinách, ktorý dá obnoviť pažíf, dá rozsiať se-

Zriedka tústie dieťa. Šesť týždňov staré a váži 38 kilogr.

miačko z trávy, burinu dá vykynožiť, celú pastvinu dá pobrániť a potom sa postará aj o to, aby na spoločnú pašu nevyháňali primného statku.

Na tých miestach, kde je spoločná pastvina je to ešte ako-tak! Tam, keď je trochu dobrej vôle, ešte si možno poradiť. Ale kde ku príkladu pri kommassácii aj spoločné pasienky podelili a poorali, tam to veru o veľa horšie vyzereá. V takých obciach je súrnou potrebou, aby gazdovia už či kúpou, árendou alebo iným spôsobom mohli prísť ku pastviskám. Obecní pred-

stavení sa majú v prvom rade zaujímať o spoločné pasienky, a kde ich majú, aby boly udržované v dobrom poriadku a tam kde ich niet, oni majú rozmýšľať na tom, že ako by ich obce mohly prísť ku spoločným pastvinám.

Nové ozbíjanie ľudu o jeho práva.

Mungovská predloha o volebných okresoch.

Včul už celý svet vie, prečo Tisza s jeho mungovskými otrokami bez všetkej rozvahy a neobyčajnou rýchlosťou prijali zákon o reforme tlačového zákona. Veľmi pilno im bolo prijať tento zákon, bo už 31. januára strojili sa nové zbojstvo previesť proti právam ľudu. Keď už vodcov opozície barbárskym násilienstvom ozbrojených drábov vyhodili alebo zcela nezákonným uzavretím na dlhší kratší čas vypovedali z krajinského domu, k zabezpečeniu ďalšej hrúzovlády a k úplnému ozbíjaniu ľudu o všetky jeho práva 31. januára pred vzdelaný svet opovážili sa vystúpiť s najnovšou ich predlohou, ktorú na Tiszov rozkaz predostrel a podpísal jeho švagor minister vnútra Ján Sándor a ktorú v celej osnove, lež lež bez jej hlúpeho odôvodnenia podávame v nasledujúcom:

Predloha o ustálení volebných miest a počtu okresov:

Abaujtorna päť (bolo sedem). Sidelné miesta: Garbócbogdány, Gönc, Szepsi, Szikszó, Torna. *Alsófehéřtyri (bolo sedem).* Sidelné miesta: Alvinc, Gyulafehéřvár, Magyarigen, Nagyenyek. *Aradmegyje sedem (bolo sedem):* Borosjenő, Borossebes, Elek, Kisjenő, Magyar-Pécska, Máriaradna, Világos. *Arva dva (boly dva):* Alsókubin, Námestó.

Bácsbodrog dvanásť (bolo dvanásť): Apatin, Bácsalmás, Hódáság, Kerény, Kula, Óbecse, Ófutak, Palánka, Regőce, Titel, Topolva, Zenta. *Baranya sedem (bolo osem):* Dárda, Mohács, Pécsvárad, Sásd, Siklós, Szalánta, Szentlőrinc, Villány. *Bars štyri (boly štyri):* Aranyosmarót, Körmöcbánya, Léva, Nagysalló. *Békés šesť (bolo sedem):* Békés, Békéscsaba, Gyoma, Gyula, Orosháza, Szarvas, Szeghalom. *Bereg štyri (Boly štyri):* Beregszász, Mezőkászony, Munkács, Szolyva. *Beszterce-naszód tri (boly dva):* Beszterce, Nagysajó, Naszód. *Bihar dvanásť (bolo dvanásť):* Belényes, Berettyóujfalu, Biharkeresztes, Biharnagybajom, Cséfa, Berecska. Élesd, Magyarcséke, Margitta, Nagyszalonta, Szalárd, Székelyhid. *Borsod šesť (bolo šesť):* Edelény, Mezőcsád, Mezőkövesd, Ónod, Ózd, Sajószentpéter. *Brassó päť (boly štyri):* Brassó s dvomi okresmi sriadeného magistrátu, Földvár Hosszufalu, Vidombák.

Csanád tri (boly tri): Battonya, Makó, Nagylak.
Csik štýri (boly štýri): Csikszentmárton, Csikszierda, Ditró, Gyergyószentmiklós. *Csongrád tri (boly štýri)*: Csongrád, Mindszent, Szentés.

Esztergom tri (boly tri): Dorog, Esztergom, Párkány.

Fejér pät (bolo pät): Adony, Lovasberény. Mór, Sárbogárd, Vál. *Fogaras dva (boly dva)*: Alsóárpás, Fogaras.

Gömör a Kis-Hont šef (bolo šest): Feled, Jolsva, Putnok, Ratkó, Rimaszombat, Rozsnó. *Győr dva (boly tri)*: Ötvény, Tét.

Hajdu štýri (boly štýri): Hajduböszörmény, Hajdúnánás, Hajduszoboszló, Nádudvar. *Hajduszék pät (bolo sedem)*: Kézdivásárhely, Kovászna, Nagyajta, Szepsiszentgyörgy, Uzon. *Heves šest (bolo sedem)*: Eger, Gyöngyös, Hatvan, Heves, Pétersára, Tiszafüred. *Hont tri (boly tri)*: Ipolyság, Ipolyszalka, Koporna. *Hunyad pät (bolo šest)*: Déva, Marosilye, Petrozsény, Szászváros, Vajdahunyad.

Jász-Nagykun-Szolnok devät (bolo sedem): Jákóhalma, Jászapáti, Jászberény, Karczag, Kunhegyes, Kunszentmárton, Mezötúr, Szolnok, Törökszentmiklós.

Kis-Küküllő tri (boly tri): Dicsőszentmárton, Erzsébetváros, Hoszuaszó. *Kolozs štýri (boly štýri)*: Bánffyhunyad, Hidalmás, Kolozs, Teke. *Komárom štýri (boly štýri)*: Nagyigmánd, Nemőse, Ógyalla, Tata. *Krassó-Szörény osem (bolo sedem)*: Bálinc, Bozovics, Karánsebes, Lugoš, Marosberkes, Oravicabánya, Orsova, Rescabánya.

Liptó dva (boly dva): Liptószentmiklós, Rózsahegy.

Máramaros šest (bolo šest): Aknasugatak, Felsővisó, Huszt, Máramarossziget, Ökörmező, Técső. *Maros-Torda štýri (bolo pät)*: Gernyeszeg, Mezőbánd, Nyáradszerda, Szászrégen. *Moson tri (boly dva)*: Magyaróvár, Nezsider, Zurány.

Nagy-Küküllő štýri (boly štýri): Köhalom, Medgyes, Segesvár, Szentágota. *Nógrád šest (bolo šest)*: Balassagyarmat, Losonc, Rétság, Salgótarján, Szécsény, Szirák. *Nyitra desat (bolo jedenást)*: Érsekújvár, Galgóc, Hollics, Miava, Nagytapolcsány, Nyitra, Privígye, Szenice, Vágsellye, Vágújhej.

Pest-Pilis-Solt draadvadsat (bolo pätnást): Abony, Alsódabas, Bia, Cegléd, Cinkota, Dunavecse, Gödöllő, Kalocsa, Kiskőrös, Kiskunfélegyháza, Kiskunhalas, Kispesf, Kunszentmiklós, Menor, Nagykáta, Nagykőrös, Pomáz, Ráckeve, Rákospalota, Soroksár, Ujpest, Vác. *Pozsony osem (bolo osem)*: Bazin, Dunaszerdahely, Galánta, Morvaszentjános, Nagyszombat, Somorja, Stomfa, Szene.

Sáros šest (bolo šest): Bártfa, Eperjes, Felsővízköz, Girált, Héthárs, Kisszeben. *Somogy devät (bolo osem)*: Csurgó, Igal, Kaposmérő, Kaposvár, Lengyeltóti, Marcali, Nagyatád, Szigetvár, Tab. *Sopron šest (bolo šest)*: Csepreg, Csorna, Kapuvár, Kismárton, Lövő, Nagymárton. *Szabolcs šest (bolo šest)*: Kemecse, Kisvárd, Nagy-

Kálló, Nyirbátor, Nyiregyháza, Tiszalö. *Szatmár osem (bolo osem)*: Csenger, Erdőd, Fehérgyarmat, Mátészalka, Nagybánya, Nagykároly, Nagysomkut, Szinérváralja. *Szeben pät (bolo šest)*: Nagyszeben mesto sriadeného magistrátu s dvomi okresmi, Szászsebes, Szelistve, Ujegyház. *Szepes šest (bolo šest)*: Gölnicbánya, Igló, Késmárk, Lőcse, Ólubló, Szepesszombat, *Szilágy štýri (bolo pät)*: Szilágycseh, Szilágysomlyó, Tasnád, Zilah. *Szolnok-Doboka pät (bolo sedem)*: Bethlen, Dés, Magyarláros, Nagyilonda Szamosujvár.

Temes devät (bolo devät): Buziásfürdő, Csák, Fehértemplom, Kisbeckerek, Lippa, Temesmóra, Temesrékás, Ujarad, Vinga. *Tolna sedem (bolo šest)*: Bonyhád, Dombóvár, Gyöng, Paks, Szekszárd, Tamási, Tolna. *Torda-Aranyos tri (boly štýri)*: Felvinc, Marosludas, Torda. *Torontál trinást (bolo dvanást)*: Alsóelemér, Antalfalva, Bánlak, Csene, Ferencfalom, Nagybeckerek, Nagy-Kikinda, Nagyszentmiklós, Párdány, Perjámos, Törökbecse, Törökkanizsa, Zombolya. *Trencsén sedem (bolo osem)*: Bán, Csaca (Csaca-kisucký volebný okres), Illava, Nagybecse (Nagybecse-vágbesterský vol. okr.), Puchó, Trencsén, Zsolna. *Turóc dva (boly dva)*: Stubnyafürdő, Turócszentmárton.

Udvarhely pät (bolo pät): Oklánd, Parajd, Székegykeresztúr, Székelyudvarhely, Szentese gyházfalu. *Ugocsa dva (boly dva)*: Haimi, Nagyszöllős. *Ung tri (boly tri)*: Nagyberezna, Nagykapocs, Ungvár.

Vas jedenást (bolo desat): Celdömök, Felsőőr, Körmen, Kőszeg, Muraszombat, Nemetújvár, Óriszentpéter, Sárvár, Szentgotthárd, Szombathely, Vasvár. *Veszprém sedem (bolo sedem)*: Devecser, Enying, Nagyvácsány, Pápa, Ugod, Veszprém, Zirc.

Zala desat (bolo devät): Alsólendva, Csáktornya, Keszthely, Letenye, Nagykanizsa, Pacsa, Tapolca, Zalabaksa, Zalaegerszeg, Zalaszentgrót. *Zemplén osem (bolo osem)*: Gálszécs, Homonna, Királyhelme, Megyaszó, Sárospatak, Sátoraljauhely, Szima. *Zólyom štýri (boly štýri)*: Besztercebánya, Breznóbánya, Nagyszalatna, Zólyom.

Dľa tejšto mungovskej predlohy

V Uhorsku bude teda
435 volebných okresov.

Posial bolo u nás 413 volebných okresov; dľa mungovského zákona bude ich o 22 viacej. Z tých 435 volebných okresov na územia stoličných právomocností padne 369 a na mestské právomocnosti 69.

Vzteklóš mungov nemá hraníc.

Pod zásterou ustálenia volebných miest staré okresy vodcov opozície jednoducho zotrelí. V prvom rade obrátili sa proti vodcom kresťanskej ľudovej strany a zotrelí okres Bodačk, ktorý zastupuje predseda kresťanskej ľudovej strany.

dovej strany a vodca katolíkov gróf Aladár Zichy, špinavou rukou zotrelí okres nitražobkresky, ktorý zastupuje Gerg *Szmrecsányi*, zotrelí okres novobaňský, ktorý zastupuje Ján *Zelenyák*, roztrhali okres Csorna, ktorý zastupuje Štefan *Rakovszky*, zaravnak roztrhali aj okres Eszterháza, ktorý zastupuje pápežský praelát Ján *Molnár*. Podobným spôsobom zúrili mungovci proti vyslancom všetkých stránok opozície. Zotrelí okres Nagymihály v Zemplíne, ktorý zastupuje gróf Julius Andrásy. Všetky

ním, proti ktorému neni apeláty ani ku najvyšším súdom, ani ku zákonodarstvu a ani ku kráľovi. Mungovci teda už i samého kráľa ozbíjať idú o jeho práva.

B E S E D N I C A.

Oficiersky sluha.

Rozprávka z rusko-japonskej vojny.

Jermaka odobrali ku vojsku a v jeden pekný deň musel narukovať aby vyslúžil svoj čas pri kazanskom pluku.

V kláštorskej kuchyni.

doterajšie opozičné volebné okresy mungovci zčiasťky zcela poprevracali a zčiasťky celkom zotrelí.

V ich zaslepenosti mungovci i samého kráľa idú ozbíjať o jeho práva.

V každom štáte, kde nezúri taká anarchia ako u nás v Uhorsku, vriadenie obcí do volebných okresov je vecou právomocností a zákonodarstva. Dľa Tiszovej predlohy vriadenie obcí do patričných okresov, na základe potajomnej štatistiky, Tiszov švagor Ján Šándor ako minister vnútra previesť má ministerským nariade-

Keď sa lúčil so svojim otcom, vtedy mu ten starý v ťažkej práci a v horkom nedostatku ustatý človek toto povedal:

— Ak chceš byť blažený, buď vždy spokojný a myslí na to, jestli v niečom budeš citiť nedostatok, že sú aj takí ľudia, ktorým sa ešte horšie vodí, ako tebe.

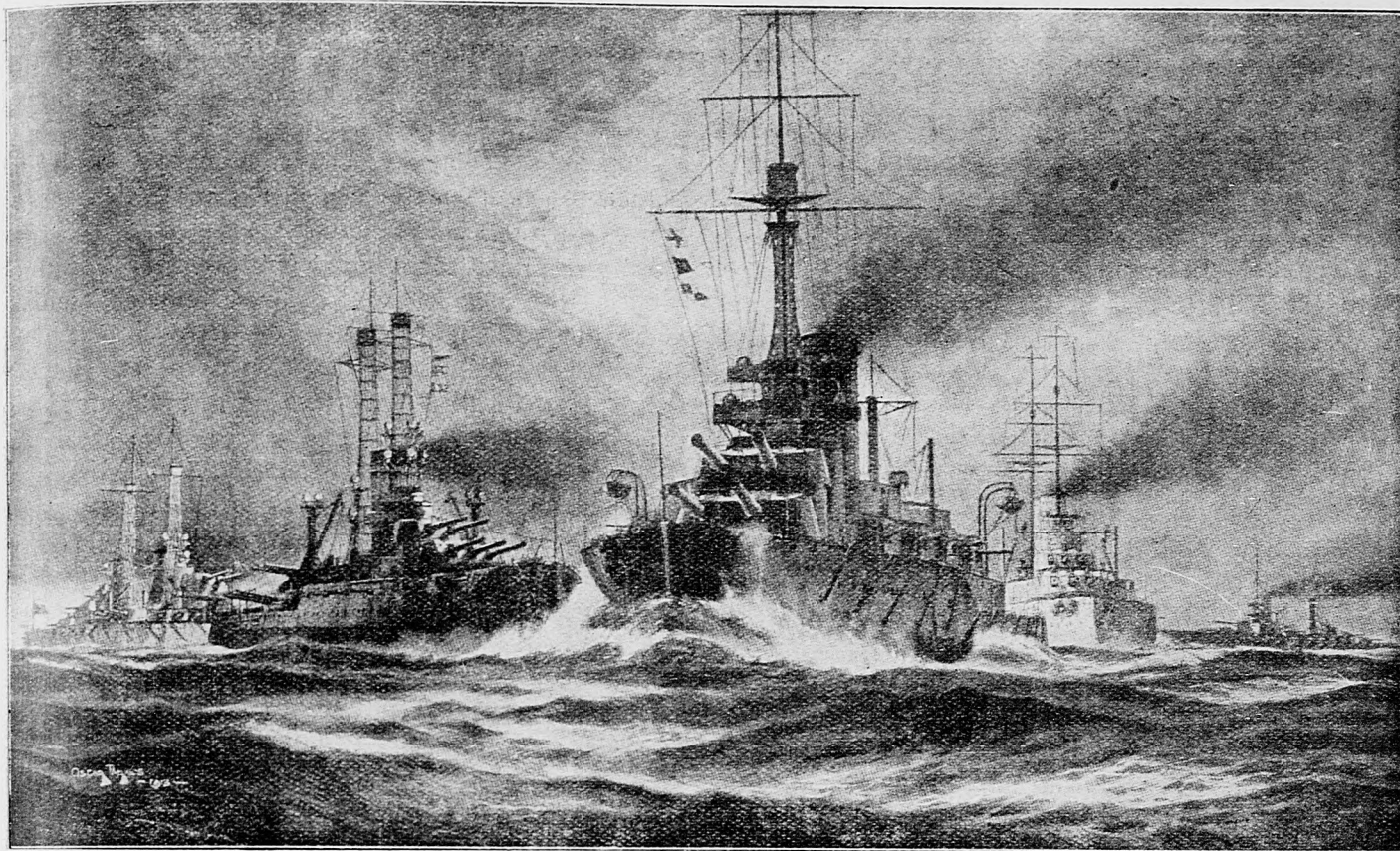
— A čím sa mám potešiť, keď dostanem päťadvadsať kančukou? — spýtal sa Jermak, ktorý už bol počul to i to o vojenskom živote.

— Aj vtedy sa možno potešiť. Mysli na tých, ktorí päťdesiat dostanú kančukou.

Jermak si dobre zapamätal rady svojho otca a vydal sa na cestu do Kazanu ku pluku.

Všetko sa tak stávalo s ním, ako to aj s inými

Najväčšie lode sveta.

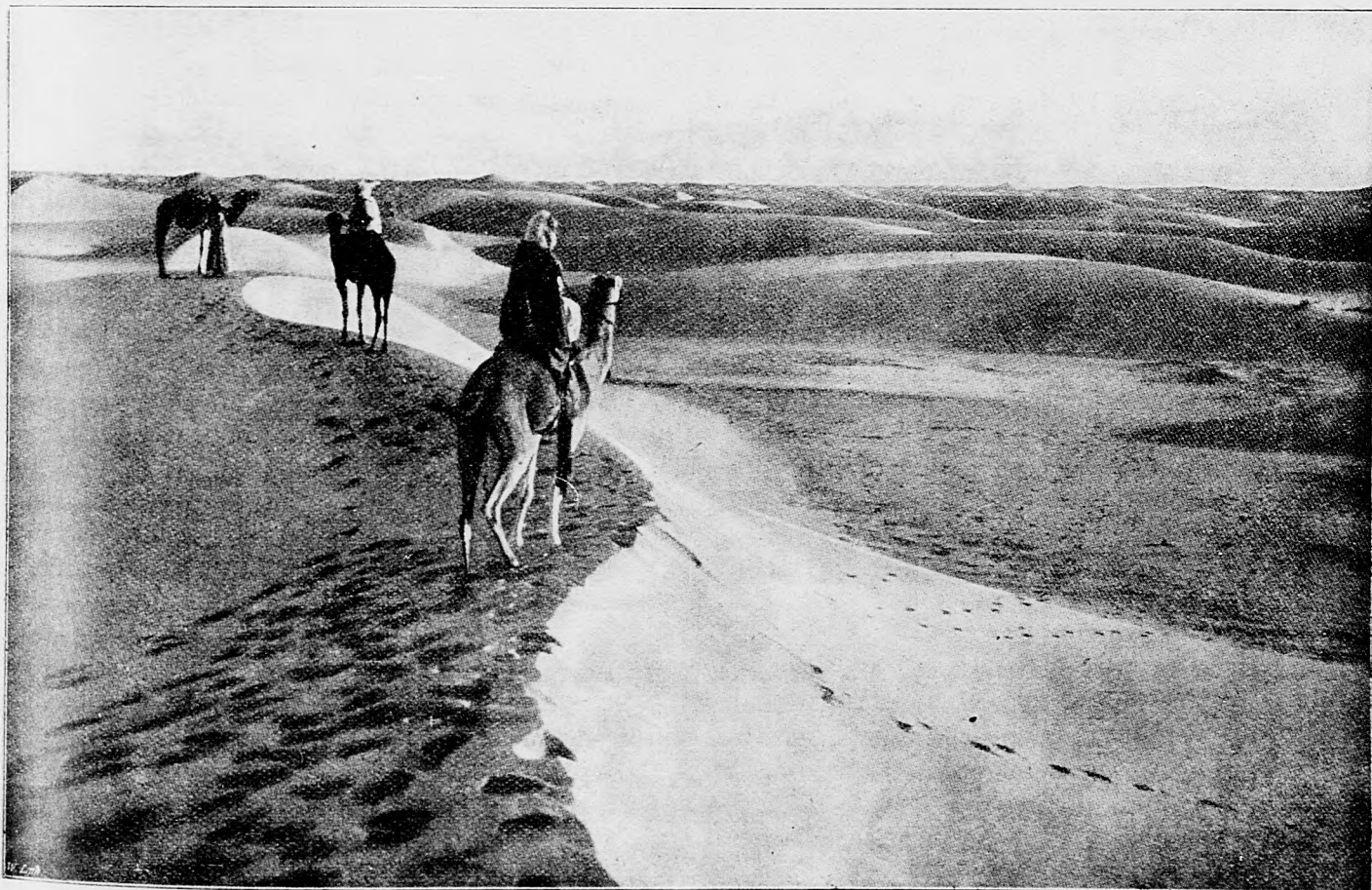
Taliansko.

Amerika.

Anglicko.

Uhorsko.

Nemecko.

Cestovatelia na púšti Sahara

rekrútami býva. Keď mu ale prvý raz bolo dovolené vo vojenských šatách ísť pred kasárnu, zazrel ho poručík Bolenko, ktorý si práve hľadal vojenského sluhu a preto každého vojaka obzrel. Pán poručík, keď uzrel Jermaka, oslovil ho:

- Ako ťa volajú?
- Jermak, pán poručík.
- Učil si sa volačo?
- Áno, bol som mládencom u jedného panstva.
- Dobre. Ty budeš mojim sluhom.
- No, nuž toto sa dosť dobre začína — mrmlal

si Jermak spokojne. — Predsa len radšej budem sluhom pána poručíka, ako vojakom pri stotine. — Takto mi aspoň len jeden človek vylepí zaucho, keď bude zle naladený, kdežto pri kompanii by ma každý mohol kopať, počnúc od kaprála až po samého generála.

A onedlho mohol zkusíť, že dobre smýšľal. Za ten čas totižto, pokiaľ ho pri kompanii abrichtovali, dostal viac zauch, ako kolko mu jeden poručík môže dať za celý rok, čo by hneď vždy bol nahnevaný.

Ale pán Jermakov nebol vždy nahnevaný. Jermak síce hneď spozoroval, že poručík Bolenko není spokojný so svojim osudom. Nepokojný bol najprv preto, bo vzdor svojmu poprednému pôvodu nemohol slúžiť pri jazde, po druhé preto, bo ešte vždy nebol nadporučikom a konečne nespokojný bol aj preto, že musel bývať v kasárni. A potom pán poručík sa aj nudil. Oškľivila sa mu kazánska garnizona a vždy hromžil na obedy dôstojníckeho kassína.

Nuž takýto nespokojný bol pán poručík, ale pre zaucha sa Jermak veru neponosoval, vyjmúc jedného jedinkého pádu. Raz totižto namiesto rumu voňavý ocot nalial náhodou do raňajšieho čaju pána poručíka a poručík z čaju vypil jeden glg. Za toto sa potom tak nazlostil, že Jermakovi vylepil zaucho.

Jermaka zaucho špatne bolelo, ale preto nepovedal ani slova; ani len tvár sa mu nepohla, bo mu hneď zišla na um rada jeho otca.

Poručík prekvapene videl, že jeho sluha ako ľahostajne znáša zaucho.

— Počuj, chlapče — riekol, keď sa mu hnev minul — tak sa zdá, že v tebe niet žiadneho citu.

— Poslušne meldujem, pán poručík, že je cit vo mne! — odpovedal Jermak, zastanúc si do haptáku.

— Nuž teda kýho čerta to môže byť, že sa ani nepohneš?

— Môj otec ma k tomu navykol.

— Na čo ťa navykol otec?

— Na to, aby som vždy na horšie myslel, že by mi poručík Ivan Bolenko aj dve zaucha bol mohol vylepiť, keď by sa mu tak bolo páčilo.

— Tvoj otec je múdry človek, Jermak — riekol poručík zamysliac sa.

— Áno, pán poručík; ale preto je len chudobný človek.

— Nuž ale, povedz že mi len, Jermak, ty si sa

len mohol potešiť voláko pre to zaucho, ale ako som sa ja mal potešiť pre ten ocot?

— Nuž áno, pán poručík! Ja by som si na vašom mieste to bol pomyslel, že je to predsa šťastie v nešťastí, že ten hlupák Jermak namiesto rumu nenalial do čaju otravu pre potkany.

— Ty si znamenitý chlapík, Jermak! — smial sa poručík — na, tu máš jeden peniaz a ztrať sa.

— Na rozkaz, pán poručík!

Tento krátky rozhovor veľmi premenil charakter poručíka Bolenku. Jeho nespokojnosť totižto tak zmizla ako keďby ju boli zľukli. Niekedy síce vše len vybuchila ešte z neho planá vôľa, ale vtedy si len tolko povedal: Jermak! Toto meno také bolo pred ním, ako nejaké kúzelné slovo, bol prinútený sa zasmtať a zlá vôľa odrazu ho opustila.

Jermakove rozumkovanie sa takto pomaly stalo všeobecným aj u ostatných dôstojníkov, jeho meno sa spomínalo pri kartách, v láske, ba ešte aj v službe. Kto mal nejakú nepríjemnosť, toho aj s pustým menom Jermaka bolo možno vyliečiť.

A takto sa stalo, že podivná moc Jermaka bola veľmi hľadaná. Kazánsky pluk totižto poslali do Mandžurie a pluk tiahol za veľkých dážďov, vetrov, vo veľkých nedostatkoch.

A veru opravdové utrpenia sa len tam začaly, keď nastala vražedlná zima a namiesto dobre zakúrenej kasárne, z dasák slátané budy čakaly neborákov vysilených, umordovaných vojakov!

Teraz už aj Jermak dostal zbraň na plecía. Pravda je síce, že mohol ostať pri svojom poručíkovi, ale preto aj on musel konať službu pri čate.

V jednu búrlivú, tmavú noc poručík Bolenko dostal rozkaz, aby so svojim oddielom išiel na stráž ku železnému mostu. Poručík príjúc ku mostu, rozostavil svojich chlapov, on sám ale s Jermakom hore-dolu sa prechodil popri moste, aby sa trochu zohrial. Oheň nakláš im totižto nebolo dovolené.

Sotva že boli tam asi za štvrt hodiny, na okolí mosta zo všetkých strán zarachotily výstriely. Tungúzski zbojníci napadli stráž a za jedno okamženie povraždili všetkých chlapov. Poručík tiež hrdinsky bojoval, ale keď videl, že presile nemôže odolať, kývol vedľa neho bojujúcemu Jermakovi, aby utekali do tábora, kde pre búrku akiste nepučili strelbu, bo im nikto neprišiel na pomoc.

Obidvaja teda ňali sa na útek. Na kraji malej hôrky ich ale predsa ešte dohonila jedna guľa a Jermak klesol. Zadychčaný poručík nahol sa nad neho.

Čo je s tebou, synku?

— Zachráňte sa, pán poručík! Ja nemôžem, nohu mám prestrelenú...

— Do sto hromov! Veď ťa vari len nenechám tu. Poručík si klakol.

— Zaves sa mi na chrbát!

Jermak tak urobil, ako mu bolo rozkázané a poručík bežal ďalej so svojou farchou.

Jermak vzdychol.

— Boliť ta, syn môj?

— Veľmi, pán poručík.

— Čo si teraz myslíš, Jermak?

— To si myslím, pán poručík, že je predsa len lepšie, keď ja sedím na chrbte pána poručíka, ako keďby som ja musel vliecť niekoho v tomto snahu.

— Dobre, syn môj! — riekol poručík a utekal ďalej zadychčaný.

Potom ešte zahvizdala jedna guľa a Jermak sa striasol.

— No čo je to, Jermak? — spýtal sa poručík zľaknutý.

Ale Jermak veru neodpovedal, len mu hlava klesla napred. Druhá guľa už lepšie trafila.

Poručík sa zľakol. Zišly mu na um posledné slová jeho sluhu. Veru bolo lepšie, že Jermak sedel na chrbte poručíka, aspoň mohol zachytiť smrtonosnú guľu...

Poručík Bolenko s pôžitkom vzal do seba čisté studené pevetrie, pohnutý akýmsi vnútorným pudom znova vzal svojho sluhu na svoje široké plece a utekal s ním v búrlivej a tmavej noci. Toľko mu bol dlhý.

A keď prišiel do tábora a mrtvého nežne složil na jednoduché vreco so slamou, vtedy jeho dušu opanoval akýsi tichý smutok a zamyslený hľadel na nemú, bládú tvár mrtvého Jermaka...

CHYRNÍK.

Pamiatka dediča trónu Rudolfa. V piatok 30. januára minulo tomu 25 rokov, čo následník trónu arciknieža Rudolf v Meyerlingu za tragických okolností zomrel. Z príležitosti tohto smutného výročitého dňa vo sv.štedranskej kaplnke budinského kráľovského hradu dvorný opár-farár praelát Karol Kanter rano o 8. hod. odbavoval smútočné služby Božie. Z príležitosti výročí dňa smrti dediča trónu Rudolfa v krypte kapucínov vo Viedni pred rakev dediča trónu položili čiernym súknom obťahnuté kľakátko. Vdova po dedičovi trónu Rudolfovi, arcikňažna Štefánia manželka grófa Eleméra Lónyayho na rakev dala položiť utešený venec na stužke so zlatým nápisom «Štefánia». Práve takýto venec dala položiť na rakev aj dcéra zosnulého dediča trónu Rudolfa, arcikňažna Alžbeta Windischgraetz so svojím manželom kniežatom Ottom Windischgraetzom, na stužke s nápisom «Alžbeta a Otto».

Chýry z biskupstva košického. Osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie v XIV. svojom obežníku cirkevnom uverejňuje nové pápežské nariadenie pofažne daktoých služieb Božích, za tým podáva menoslov tých duchovných, ktorí odbavili sväte exercícia a konečne osobné premeny duchovenstva na územi biskupstva. — Stoličný kultúrny spolok z príležitosti svojho 10-ročného jubileuma slávnostne pozdravil zaslúženého svojho predsedu, praeláta prae-

monštratských kňazov Melchiora Takácsa. Franc Beziak, pápežský komorník na odpočinku, farár z Mislóka, penzijnému fondu zostaralých a nemocných kňazov najnovšie daroval 4 tisíc korún. Spolok katolíckych tovaryšov 25. januára vydržoval sociálny večierok, z ktorej príležitosti Michal Sztrizsovszky, tunajší kaplán mal prednášku o otázke robotníckej a Evermond Rath professor a kňaz praemonštratský ako predseda nových údov prijal do spolku. Anton Pessek duchovný z Grácu preložený je sem za kaplána vojenského. Na domoveň sv. Jozefa darovali: grófka Marianna Dessewffy 108, tunajšia hypotekárna banka a istý bezmenný po 40, Karol Gercsak 31, Samuel Binder 23, Koloman Szathmáry 41, kresťanský potravný spolok 41, Adolf Freudenfeld 8 a istý bezmenný 4 koruny. Katolíckemu čitateľnému spolku dali: tunajšia hypotekárna banka a uverková sporiteľňa 20—20 kor. — *Jánok*: V tunajšej farnosti 2 misiónári biskupstva od 18. do 25. januára vydržovali sv. missie, z ktorej príležitosti ku sv. sviatostiam pristúpilo 700 veriacich.

Z biskupstva spišského. Skut. vn. tajný radca, osvietený pán biskup dr. Alexander Párvy v svojom tohoročnom prvom obežnom liste na vedomie dáva, že svätý Otec pápež cestou svojho štátneho sekretára kardinála Merry del Val vďaka vyslovuje za vianočné o novoročné blahoželanie a apoštolské požehnanie posielal tak kňazstvu ako aj veriacim celého biskupstva. Potom uverejňuje uzavretie ministra náboženstva a výučby, dľa ktorého útraty kňazského sťahovania sa v smysle práva a obyčaje obťažujú obec. Konečne nariaďuje, aby sa obnovily školské stolice. — Gombášsku faru v Liptove dostal Julius Brtkó farár prosireký.

Chýry zo Šariša. *Prešov*: Osvietenému pánu biskupovi grécko katolíckemu dr. Štefanovi Novák z tej príležitosti, že na pamiatku svojho intronizovania chudobným mesta daroval 500 korún, Aladár Kreyztl mešťanosfa a hlavný notár Jozef Magyar vyslovili vrelé vďaka mesta. Za svojho zastupiteľa osvietený pán biskup grécko-katolícky vymenoval pápežského praelátakanonika Ondreja Hodobayho. Za správcu biskupskej kancelárie vymenovaný je dr. Mikuláš Beszkid a za sekretára Metod Gojdics, radeovia grécko-katolíckej biskupskej sv. stolice.

Chýry zo Spiša. V našej stolici minulého roku uhorskú občiansku prisahu složilo 7 talianov a 31 Rakúšanov. — Na územi spišskej stolice roku 1913. právoplatne odsúdili 719 mužských a 195 ženských osôb. — Naše mestá so sriadeným magistrátom k vyvinutiu polície na tento rok dostaly nasledujúcej štátnej podpory Nová Ves 10.000, Levoča 8000, Kézmarok 6000, Lubic 5000, Pobrád, Spišská Bela, Vlachs a Podhrad po 4000 korún. — Vo Felkej na 1. oktobra padajúci výkladný a lichvací jarmok toho roku výnimečne vydržovaný bude 28. septembra. — V lubických lesoch jeden medveď roztrhal divú sviňu. — V Kézmarku obuvnícky prístrihač Jakub Varošek a krajčírsky tovaryš Jakub Breuer od minsterstva obchodu dostali 100 ko-

vín odmeny, prvý pracuje už 23 a druhý 22 rokov u toho istého majstra. — Slovenský r. k. učiteľ Ernest Rusch za učiteľa vyvolený je v Kolačkove. — V Tátraszépláku 22. jan. zastrelil sa 31 ročný Jozef Institoris bývalý advokát rimavskosobotský. — V Tatranskej Lomnici v deň sv. Štefana kráľa údajne vydržiať sa má závodné lietanie s lietacími strojmi.

Petrolejové pramene v Egbeli. Z egbelskej železničnej stanice — ako zo Skalice oznamujú — každodenne posielajú po železnici sudy surového petroleja do Prešporka, kde rafinérie surový petrolej spracujú. Teraz je už celkom isté, že v Egbeli našli takú veľkú petrolejovú osadu, z ktorej dlho budú brať petrolej a ktorá našu krajinu urobila majiteľom veľmi značného pokladu. Osady, na ktorých sa teraz berie petrolej, najbližšie rozšíria n ich zariadenie cieľuprimerné zdokonalia. Už vtedy, keď začali vŕtať, mali v úmysle, že celé okolie z geologického stanoviska základne preskúmajú a dosavadné výsledky nad očakávaním takéto základné preskúmanie okolia akiste prirýchlia. Najbližšie bezprostredne pri obci začnú vŕtať.

Zadržaní vystaňovalci. Z Trnavy oznamujú, že tamojšia pohraničná polícia behom roku 1913. zadržala 719 ľudí, ktorí sa bez cestovného passu chceli vysťahovať do Ameriky. Medzi zadržanými bolo 146 vojo-povinných mladíkov.

Tohoročné assentírky v Liptove. V stolici liptovskej ku tohoročným assentírkam má sa ustanoviť 1878 vojo-povinných mladíkov. Assentírky budú sa odbyvať: v Liptóujvári od 2. do 5., v Liptovskom Sv. Mikuláši od 6. do 9., v Nemeckej Lupči od 10. do 12., v Ružomberku pre ružomerských vojo-povinných 13. a pre vojo-povinných z ružomerského okresu od 14. do 17. marca.

Objednanie obuvi pre bulharskú armádu. Bulharská vláda v Debrecíne chce objednať viac stotisíc párov číziem pre bulharskú armádu. Vyjednávania sa už začalo a poverenie ku lífrovaniu obuvi dostanú pravdepodobne debrecínski obuvníci.

Radosť z jedla je najrozumnejším spôsobom radosti života, bo to, čo zjeme sa obracia v našom tele na silu k práci, na schopnosť odporu a na silu mozgov. Máme preto vždy pozor dávať na naše trávenie a pri poruchách trávenia, krčoch, zácpach, nadutíu, nechuti k jedlu, horúčnych a nervózných zjavoch upotrebovať silnú švédsku tinktúru (Tinctura svedica) aj životnou esenciou a balsamom nazývanú. Táto posilňuje žalúdok, účinkuje priaznivo, prečisťuje, utišuje krče, povzbudzuje chuť k jedeniu a tým nám pomáha predísť mnohým chorobám. Pravá má sa objednať u Lekárniky E. V. Felleri, Stubica Kostolná ul. č. 18. (Záhrebská stol.) 3 veľmi veľké sklenice franko K 5.—, 12 malých skleníc franko K 3.—.

Zadovažujte predplatiteľov pre «Kresťana!»

HOSPODÁRSTVO.

Vyberanie jalovičiek na plemeno.

Akúkoľvek fajtu rožnej liehvy chováme, na dobrý dôchodok len tak môžeme rátať, jestli kravy vždy len z najkrajších jalovičiek vychováme. Ba ešte aj vtedy, keď kupujeme kravu alebo jalovicu, nehladme na to, čo je lacnejšie, ale radšej zaplaťme.

Malí gazdovia obyčajne pod obecných alebo privatných býkov púšťajú kravy. Na jedného dobrého býka za rok možno rátať asi 50—60 teliec, teda s jedným dobrým býkom rožnú liehvu volaktorej obce za niekoľko rokov možno zošlachteníť, naproti tomu ale s jedným zlým býkom veľmi ľahko možno zkažiť všetku rožnú liehvu obce. Preto treba držať len plnokrvných plemenákov, býkov.

Od býkov a kráv na plemeno sa vôbec žiada, aby boli dobre vyvinuté, bo od drobných zakrpatených krav aj telce budú také. Telesná sústava býkov a kráv nech je bezvadná, bo vieme, že väčšie telesné chyby pri liehve zdedia aj telce. Zvlášte na tuberkulositu choré zvieratá nedržme medzi statkom, bo takéto zvieratá nielen svoje telce a ostatné zvieratá nakazia, lež svojim mliekom môžu nakaziť aj ľudí.

Na plemeno neupotrebojme ani veľmi malé, ani staré oslabnuté zvery, Často nám odporúčajú pomerne ku veku fažkých, pekne vyhladených býkov a jalovice, ktoré sú na oko síce pekné, ale telo majú samú masť, privyknuté sú na hojné krmenie a preto takéto zvery pre malého gazdu nie sú síce.

Pri vyberaní zvierat na plemeno uhorskej fajty hlavnú váhu kladme na silné, bezvadné a zaoceľované telo a tie zvieratá, ktoré majú úzky, slabý krk, dlhé, slabé ľadvie, úzky, plošký zadok, ktorým zadné nohy stoja na úzko, nemajú pekné rohy, tie nenechávajme na plemeno. Nenechávajme ani také kusy, ktorých konce rohov, srsť na ušiach, ľalok, paprčky a kystka chvosta neni sú čierne, lež biele; takéto zvery sú nie také otužené ani nie sú plnokrvné.

Ponevác sa pri švajcarskej fajte hľadí hlavne na mlieko, preto zpomedi týchto len také býčky a jalovičky nechávajme na plemeno, ktoré pochodia od dobrých dojek.

Bratia Katolíci! Čítajte a predplácajte len v čisto katolíckom duchu písané noviny. Takéto noviny sú «Kresťan». «Kresťan» už cez XXI dvadsaťjedon rokov bráni našu cirkev, zastáva našu svätú vieru a zmužile bojuje za všetky oprávnené záujmy Slovákov. Presvedčeny kresťan číta a predpláca len «Kresťana».

Dnes živý, zajtra mrtvý

môže človek právom tvrdiť pohom na stá prostriedkov, ktoré sa dnes v časopisoch oznamujú, aby zajtra zmizly z javišťa.

Tam neosoží žiadna reklama,

kde sám prostriedok neobsahuje, čo o ňom znejúci oznam sľubuje. Oproti tomu poukazujeme tu skrovne a bez každej reklamy na dva prostriedky, ktoré sa už od predošlého stolačia čo naskre spoľahlivé osvedčili a sice:

I. Fellerov vyznačený «Elsa-fluid» ktorý — ako sme sa sami presvedčili — utišuje bolesť, lieči, občerstvuje, posilňuje svaly a žily, odstraňuje slabosť údov a vzdoruje zapáleninám, lieči lámku, reumu, aj zastaralé neduhy, nervositu, pichanie

v bokoch, trhanie v údoch, vytknutia, influencu, bolenie rúk, nôh, hlavy, zubov, chrbta a boľasti v križoch, úsad, ochromenie, zmalátnenosť, slabosť očí, migránu, občerstvuje a čini odporuschopným, oslobodzujúce od mnohých tu nespomenutých nemocí. Fellerov «Elsa-fluid» s výsledkom upotrebuje sa aj proti kašľu, zachrípnutosti, nátehe, boľeniu prs a hrdla, zimničným stavom, prievanom, prechladnutím pritiahnutým nemociam. Právý jedine vtedy, keď na každej flaši je meno «Feller.» 12 malých, 6 dvojítých fliaš alebo 2 špeciálne flaše franko 5 K, 24 malých alebo 12 dvojítých fliaš alebo 4 špeciálne flaše 8 K 60 h. a 48 malých alebo 24 dvojítých alebo 8 špeciálnych fliaš 16 korún franko.

II. Chceme vám tiež povedať, že tisíce ľudí priti žalúdkovým nemociam, kŕčom, nechuti k jedlu, záhe, tlaku v žalúdku, napínaníu ku vraciovke, zlému pocitu, kyslému grganiu, zdutiu, zapečeniu a proti všelijakým zmätkom v trávení, hámorrhoidám, lenivosti čriev, pocitu ošklivosti atď. s istým liečivým účinkom upotrebuje Fellerove prečisťujúce reveňové (rhebarbarové) «Elsa-pilule.» 6 škatuliek franko 4 K a 12 škatuliek 7 K 60 h. franko.

A vždy počujeme hovoriť:

Nič neprevyšuje dobrotu

obidvoch Fellerových výrobkov so známkami «Elsa-fluid» a «Elsa-pilulen» avšak treba sa chrániť napodobení a objednať ich pravé, na nasledovnú zreteľne písanú adresu:

E. V. FELLER

apatekár v Štubici, Kostolná-ul. č. 18.

(Záhrebská stolica.)

New Windsor Illinois.

Pochválen Pán Ježiš Kristus. Ctený pán Redaktor! Ráčne prosím uverejniť týchto pár riadkov v našom milom Kresfane.

Aj k nám došiel chýr zo starého kraja, že gróf Štefan Tisza hľadá priateľstvo s národnosťami Uhorská a že sa chce s nimi pokonať. Zvest táto nevýslovnú radosť vzbudila v nás v amerických slovákov, bo si myslíme, že koniec bude tým krivdám, ktoré naši milí krajanovia od dlhých časov trpeť musia. Ja síce neverím Tiszovi, bo veď i on je práve taký krutý a zaťatý šovin, aký bol aj jeho otec, ktorý shabal slovenské gymnázia a slovenskú maticu, predsa však dúfam, že nielen Tisza, lež aj iní mungovskí pohlavári nahliadli, že v tejto dobe nemožno s národnosťami tak nakladať, ako s nimi nakladali a že tá násilná maďarizácia nevede k cieľu. Šovini Uhorská boli tej mienky, že oni pomocou štátnych škôl pomadačia všetky národnosti lenže výsledok polstoročnej maďarizácie dokázal, že je to práca márna a jalová. Národnosti sa nepomadačily, ani v osvete nenapredovali, bo ich s nerozumiteľnou výučbou trápili. Koľko času sa s tým premrhalo? Aká to ztrata? Je div, že je v Uhorsku tolko analfabetov? Je div, že nám ešte aj včul do hlúpych slovákov nadávajú? Ako že budeme múdri, keď nemáme škôl? Školy, našské slovenské školy si pýtajte krajanovia moji. Bez škôl ste opravdivé živé mrtvoly. Mátohy, ktorých sa ľaká učeny. Hľadte na nás, my tu v Amerike všetko máme. Nikto nám nebráni, aby sme si slovenské školy nestavali. Máme svoje kostoly, spolky, družstvá, knižnice, noviny, knihy tu v cudzom svete. Je pravda, že vo školách anglická — štátna — reč je povinná, lež naša milá slovenčina v ničom neni utlačená. Sme slobodní. Viac slobodní ako vy v Uhorsku. Tu nás neprenasleduje ani slúžny, ani žandár. Naše politické práva nehave ani volebný predseda, ani minister. Sme slobodní občania sj my Slováci. Tak by to malo byť aj u vás v kraji. Mali by ste mať rečové práva nielen vo školách, kde by slovenčina mala byť naukosdelnou rečou, lež jak vo spoločnosti tak aj v úradoch. U vás však, nech by učiteľ vo slovenčine vyučoval, vyzdvihnú ho z úradu. Ozaj čudné a tiež aj smutné pomery sú u vás. Predsa je Slovákov do poltreta milliona a nemajú žiadnych práv. Ako to môže byť, aby tolko ľudia takmer v tme a v otroctve hlivelu? Bez národného povedomia, bez slovenskej kultúry, bez slovenskej samosprávy. Ľudia Boží, veď zahynete vo víru cudzieho a vám neprajného ľudomora! Hýbte sa! Pýtajte si vaše. Keď Tisza Horvatov uchlácholil, keď sa s Rumunmi pokonáva. stante si aj vy do radov a prihlasujte sa k vašim rečovým právam. Aspoň tolko nech vám dajú, koľko posial mali Rumuni. Ti majú svoje nižšie a stredné školy. Svoje učiteľské pripravovne a kňazské semináre; dost vyvinutú literatúru, seba povedomú intelligenciu, svoje peňažné ústavy atď. Vy z toho zhola nič nemáte. Žiadajte od Tiszu, aby uviedol do života národnostný zákon. Nezháľajte, lež pracujte. Spoločte sa, veď as

jedná o vašu materčinu, o vašu budúcnosť, o vaše deti. Držte spolu najmä aspoň vy katolícki Slováci. Akí silní ste vo vašej Ludovej Jednote, takí buďte i v politike. Je čas, aby ste dali znak, že žijete a že sa saujimate aj za to, čo vám má byť najsvätejšie: za vašu materčinu. Toto vám radíme a k tomuto vás povzbudzujeme my, vaši bratia

Americkí Slováci.

Richvald (Spiš).

Pochválen Pán Ježiš Kristus! Mnohovážený pán Redaktor! Ráče prosím tento dopis uverejniť v našom Kresfane.

Na vonkajšiu opravu nášho farského kostola od 26. októbra do 22. januára obetovali nasledujúci:

Ján Michna na Visranke z Richvaldu 25 kor., viacerí Richvaldčania z príležitosti zadováženia zemiakov K. 23.12, Bartolomej Ircha z Richvaldu 20.—, Ján Ovčarik mládenec z Havky 10.—, istá Richvaldská žena 7.06, Ján Smolen Čensčák, Vojtech Bača, Anna Štefaňák v Potoku a Štefan Čensčák z Richvaldu, Ján Gurovič z Halky a Franc Merčák mládenec z Ameriky po 5.—, Michal Jabroczy z Halky 3.—, istá richvaldská žena 2.96, Franc Bombara z Jávoru, Maria Bordiga vdova z Ubory, Maria Mačuga vdova, Maria Smolen vdova. Sebastian Gonsorčik, Jakub Čupka, Michal Mikolajčik z Jávoru, Jakub Grivalsky, Ján Čensčák Dávidek, Ondrej Bombara Krišanda a dve ženy z Richvaldu, Ondrej Merčuk z Halky, Naria Štefaňák z Podolina, N. N. a N. N. robotnicke dievčatá z belanskej cigarovni po 2.—, Valent Koczur, Mar a Duda, Ondrej Harendarčik, Maria Bordiga Merčák vdova, Ján Kovalčik starší, Matej Kryšák mlynár, Maria Koczur a Katarina Tilecky slúžky a istá richvaldská žena po 1 korune. Kostolná offera obnášala v novembri K. 9.16, v decembri 7.82, na vianoce 10.—, v januári 5.41 a polročné úroky 17.42.

Doteraz sossbieralo sa 1349 korún 2 haliere a celá oprava bude stáť asi 7000 korún. Chybuje teda ešte veľmi mnoho.

Všetkým týmto milodarcom, srdečne ďakujem a privolávam vrelé Pán Boh zaplať! V mene sviatočného Ježiša spolu aj prosím ostatných farníkov a čitateľov Kresfana a v Amerike prebývajúcich o láskavé príspevky. Milí bratia a sestry v Kristu! ráče nás napomáhaj, aby náš chrám Boží už v tomto roku aj z vonku do úplného poriadku bol privedený, však Kráľ neba a zeme ktorý ustavične medzi nami býva v prevlb. Sviatosti Oltárnej, veru to aj zaslúži! Milodary majú sa poslať na Farský Úrad v Richvalde (Kristalyfalu, Szepesem. Hungary, Europa.)

Franc Klein, farár richvaldský

Krest'anský svetový názor je blahonosný bez výmienky pre každého.

A N E K D O T Y.

To je rozum!

Vo veľkej sieni hostinca ku «Zelenému Jeleňovi» v meste bolo gazdovské shromaždenie. Zemko z Višňoviec bol z gazdov prvý v hostinci. V smysle nového poriadku boly na dlážke položené v kútoch pluváky a na stenách boly vyvesené tabuľky s nápisom:

«Na dlážku neslobodno plúvať!»

Zemko čítajúc nápis, potriasol hlavu a plújúc na tapetovú stenu riekol:

— To je rozum mestských pánov! Neni to škoda plúvať na takúto peknú stenu!

Zvláštne ho poctil.

Krémár pri bitke k paholkovi:

— Chyť ho, Ondriš a vyhoď ho! Toho nie, toho nie! Ten je našim riadnym hosťom. Toho vyhodím ja sám!

Odpoveď.

Pán k hodinárskemu agentovi:

— Tie hodiny čo ste mi predal, sú naničhodné. Desať hodín idú a potom zastanú.

— No, keď vy desať hodín pojdete, zažiada sa vám tiež odpocínúť si.

Ale jej dal.

Arlot, jedon dvorný blázon riekol svojmu priateľovi vidiac peknú dámu:

— Aj, to je krásna dáma!

Ona však obrátiac sa hovorila:

— O vás by som to povedať nemohla!

— Ale by ste mohla — riekol on — keby ste chcela tak lhať, ako som to ja lhal.

Hlavylámka.

Kde je babička?

Odkazy redakcie.

A. K. D. Velmi vďačne kedykoľvek nás poctíte Vašími riadkami. — P. B. Š. Teší nás, že ste sa prebudil už z veľmi dlhého spánku. — J. B. B. Osnova otázocnej interpellácie príde istotne v nasledujúcom čísle.

Obchodná týždenná zpráva.

V Budapešti, 4. februára.

Úradne značené ceny za 100 kilogrammov.

Pšenica tiská, nová	kor.	22:35—22:90
„ stolnobelohradská,	„	22:00—22:90
„ peštianska,	„	22:10—23:15
„ banátska,	„	22:20—22:30
Raž prvotriedna	„	16:95—17:05
„ druhotriedna	„	16:85—16:95
Jačmeň prvotriedny	„	13:20—14:40
Ovos prvotriedny	„	15:70—16:90
„ druhotriedny	„	14:00—14:50
Otruby drobné	„	8:70—8:90
„ hrubé	„	9:10—9:20
Kukurica	„	12:30—12:60

Múka pšeničná:

č.	0	1	2	3	4	5	6
K.	1820	1790	1760	1700	1650	16:00	1:50

č.	7	7½	8
K.	1430	1360	680

Za 50 kilogrammov i s vrecom.

Strova:

Hrach lúpaný	kor.	29:00—56:00
Hrach nelúpaný, čistý	„	30:00—32:00
Fazula strakavá	„	18:00—20:00

Fazula veľká biela	kor.	23:50—24:50
Šošovica čistá	„	40:00—76:00
Mak	„	72:00—75:00
Rasca (kmín)	„	78:00—81:00
Proso	„	—
Konopné semä	„	26:000—26:5
Zemiaky (hornouhorské) biele	„	420—430
Zemiaky (hornouhorské) ruzové	kor.	4:70—4:90
„ „ žlté	„	5:70—5:900
Datelinové semä červená datelina	„	185:00—200:00
„ „ lucerna	„	120:00—170:00

Za 100 kilogrammov.

Mäsité články:

Sviňská masť budapeštianska	kor.	127:00—128:00
Slanina mestská 4-kusová	„	102:00—103:00
„ „ 3-kusová	„	112:00—113:00

Koloniálny tovar:

Petrolej fiumánsky, krištálový	kor.	41:00—46:00
„ „ White-Star (***)	„	36:00—40:00
Cukor v klobúkoch	„	80:50—81:00
„ kockový	„	82:50—83:00
Spiritus denaturalisovaný, ku priemyselným účelom jeden barill	„	56:00—57:00

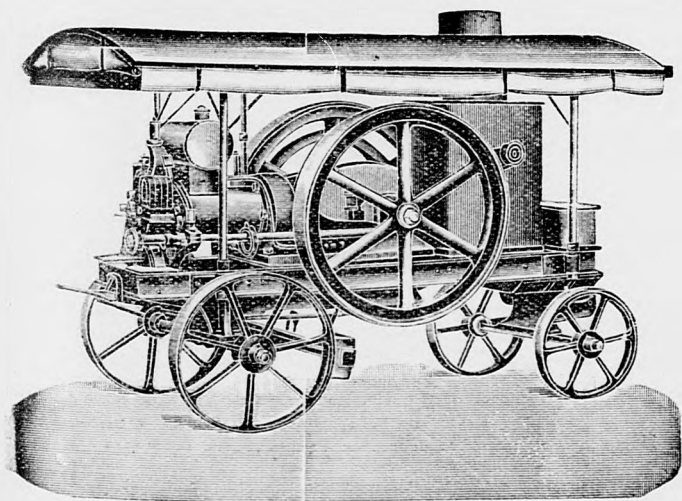
Vyzvanie k predplateniu.

Predplatná cena pre «Kreštan»-a:

na celý rok	4 koruny,
na pol roka	2 koruny,
na štvrt' roka	1 koruna.
Do Pruska: na celý rok	6 korún.
Do Ameriky: Na celý rok	8 korún.

Administrácia Kreštana.

Kreštania katolíci, čítajte len dobré katolícke knihy a časopisy!

Stroje pre hospodárstvo
parné, benzínové, motory, pluhy, sejačky, mlátačky, fukáry atď. dodá vám najlepšie a najdokonalejšie za miernu cenu, našská kreštianska firma:

F. Haša
továreň strojov hospodárskych k. sp.
Trnava (Nagyszombat)

Pri hroznej drahotе **SYR** zvláštnou potravnou potravných článkov **SYR** hodnotou a lacnotou, v každej domácnosti tvorí nevyhnutne potrebný potravný článok prvotriednej dielne liptovského ovčieho syra.

FILIP PEVNÝ

v Liptovskom Svätom Mikuláši odporúča

I. desiatnu bryndzu ... po K 7-50
I. výživnú a jemnú bryndzu " K 5-50
II. " pikantnú " K 5-

V jednotlivých 5 kg. diežkach rozposielanie franko ku všetkým poštovým staniciam. — Podrobné ceny a reklam-tabulky na žiadosť zdarma a franko.

„FLAUTA“ Akordeon k fúkaniu,

na ktorom bez predbežného učenia ktokolvek pekné môže hrať. No. 36/10 z dreva, s papierovým obťahom, s 10 niklovanými klapkami a s niklovou klaviatúrou, 28 1/2 cmetra dĺžky, s úpravou K 3-20. Tri kusy K 8-50. 37 1/2 so spievadom bassy 34 cm. dlhá K 3-80. Sposobou doberkou alebo pri tvorprednom doposlaní obnosu rozposiela vývozný dom hudobných nástrojov

Hanns Konrad,
c. a k. dvorný zaslca
BRÜX, číslo 5195.
(Čechy.)

Hlavný cenník so 4000 vyobrazeniami na žiadosť každému posieľa sa zdarma a franko.

PRVEJ JAKOSTI SOLINGENSKÁ BRITVA

Kovaná z najlep. anglickej striebornej ocele, rukou brúsená, na vlas fajne vyostrená, hued k upotrebeniu.

1611. číslo s čiernou lesklou rúčkou ... K 1.80
1612. " " " so širokým nožom ... " 2.-
1616. s bielou rúčkou s nožom z kanonovej ocele ... " 3.20
1616 s čiernou rúčkou s anglickým nožom ... " 3.50
K objednaníu v budapeštianskej vývoznjej osade

Hanns Konrad Budapest, 280. Rákóczi-ut 8. N. K. na I. poschodi.

Friedrich Karol Hagenauer

kostolnych obrazov maliar na skle.

Budapest, VIII., Gólya-u. 44. sz.

Stará spoľahlivá katolícka firma! — Ohotne posluží s cennými rozvrhmi!

Čierne ocel'ové remontoár hodinky.

4. číslo s bielym alebo s čiernym emaillovaným číselníkom s pozlátenou obrúčkou K 5.20. 4a. č. lepšieho, pevnejšieho dórobu K 5.80. 4a č. s duplovanou pokrievkou, presne regulované K 7. Riziko vytvorené, zámena povolená alebo návrat peňazi. Objednať možno s poštovou doberkou v prvej dielni hodin, budapeštianskej osady 4

Hanns Konrad
v Budapešti, 280.,
Rákóczi-ut 8. N. K., I. poschodie.

Hlavný cenník s 5000 vyobrazeniami zdarma a franko.

Lacné česke perie!

5 kilo nové tmavé driapané 9.80 K, lepšie 12 korún. Biele mäkké, jak páper 18 K, 24 K. Biele ako snáh mäkké jak páper, drapané 30.

38, 42 K. — **Metové posteľe.** A červeného cinovatu 1 dobre naplnená perina aa'eho 1 zpodná perina 130 cm. dlhá 116 cm. široká K 10.—, 12.—, 15.—, 18.—, 2 metre dlhá, 140 cm., široká K 18.—, 16.—, 18.—, 21.—. Poduška 30 cm. dlhá 58 cm. široká K 3.—, 3.50, 4.—, 90 cm. dlhá, 70 cm. široká K 4.50, a 5.50. Krom toho shtovujeme vo veľkosti dia vole. Trojdilovú srtennú matrac na jednu postel K 27.— lepšej jakovosti K 38. Zasielky vyše 10 korún franko s poštovou doberkou. Výmena a navrátenie dovoluje sa pri nákrede porta. **Benedikt Sachse, Lobes** 134. pri Pilsen (Čechy).

Oznamy prijíma

administracia

„Krestan“

BUDAPEST

Szentkirályi-utca 28.

Najlepší český prameň k objednaníu.

Lacné perie na postel

1 kg. sivé dobré drápané 2 K, lepšie 2 koruny 40 hal.; prima pelbiele 2 koruny 80 halierov; biele 4 K, biele páperové 5 K 10 h.; 1 kg veľmi fajne, ako snáh biele, drápané 6 K 40 h., 8 K.; 1 kg. papierie, sivé 6 K, 7 K; biele ľajnové 10 K; najfajnejšie papierie z prs 12 K, pri objednaní 5 kg. franko.

Hotové posteľe

z hustej tkniny červeného, modrého, bieleho alebo žltého nankingu, 1 perina. 180 cm. dlhá 120 cm široká s dvomi podhlavkami, každý 80 cm. dlhý, 80 cm široký naplnený novým, sivým, veľmi trvácim mäkým perím 16 K; polpapierie 20 K; papierie 24 K; jednotlivé periny 10 K, 12 K, 14 K, 18 K; podhlavky 8 K, 8 K 50 h., 4 K. Periny 200 cm. dlhé 140 cm. široké 18 K, 14.70 K, 17.80 K, 21 K. podhlavky 90 cm. dlhé 70 cm. široké 4.50 K, 5.20 K, 5.70 K. Spodné periny z pevného vrátkovaného grádlu 180 cm. dlhé, 116 cm. široké 12.80, 14.80 K. Vývez s postovou doberkou od 12 K počnúc franko. Výmena alebo návrat dovolené. Za nezopovedné návrat peňazi obšírny cenník zdarma a franko.

S. Benisch v Deschenitz
č. 826., (Čechy.)

Sklad: Budapest, IV. Ferenc József-rakpart 21.

Rušeň!

!! S 18 prvými vyznačeniami !!

Ludvik Kállai motor dielna

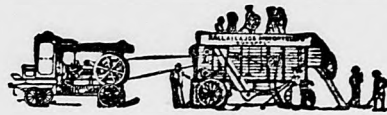
Budapest, VI. ker., Gyár-utca 28. szám.

Odporúča najvielej Ludvika Kállai

elektrické benzinlokomobil stroje ku mlažbe

s dvojím vystrojením ku čistému

Uplná záruka za výborné mlátenie.

!!! Jedina novota !!!

Najjednoduchší a najdokonalejší mlátený stroj prítomnosti

Bez strojnika ľahko k vedeniu bar ktorým gazdom aj medzi domami slamou krytými.

Osobitná trieda pre stroje poľného hospodárstva ako:

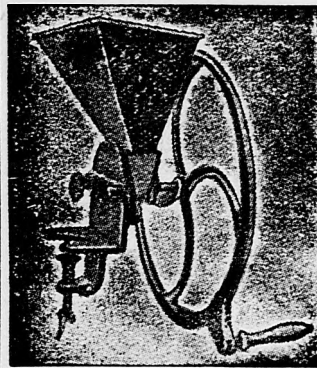
parostroje, mlyny, rajtare, stroje k mláteniu a ku siatiu atd.

Ludvika Kállai, ktoré sa v našej vlasti najlepšie podarili.

Cenník s obrazmi na žiadosť zdarma a franko.

Rušeň!

Netreba viac ísť do mlyna!

Bo každý hospodár, ktorý si kúpi tento stroj, vtedy a tolko môže mlieť, koľko potrebuje, vyhne tomu, že by toto melivo bolo horké a mlynárovi tiež nič nemusí platiť, nášledkom čoho kúpený stroj vyplatí sa sám od seba. Na tomto stroji možno mlieť krúpy akejkoľvek fajnosti, bo sa dia ľubosti regulovať môže. — Cez jednu hodinu možno naňom somieť 30—40 kg. kukurice. — Smestia sa doň na raz 4 litre kukurice. Stroj i s kolesom váži 14 kg. V hospodárstvach je neoceniteľný. Okrem kukurice možno na ňom mlieť aj ačmeň, raž a žito. Objednať ho možno aj so zaobalením za 20.— K. Pri

objednaní 10.— Ktrebaposlaf. Objednávania vopred prima.

HANNS KONRAD

veľkého obdodného domu osada 12

Budapest, 280. Rákóczi-ut 8. N. K. na I poschodi.

Cenník s 5000 vyobrazením na žiadosť posieľa sa zdarma.

Najväčší výber hudobných strojov

každého druhu zasiela všestranne počivalne uznaná firma

Hanns Konrad

cis. a král. dvorný zaslca vývozný dom hudobných strojov

Brüx číslo 5193. (Čechy.)

Husle po K 5.80, 7.—, 10.—. Dobré harmoniky K 5.—, 8.40 a vyše Ustné harmoniky K —.40, 1.—, 1.50. Ocariny K —.9, 1.20, 1.80 Accord citary K 4.80, 6.50. Prima koncertné citary K 16.—, 22.— a v. Hovoriace stroje (phonografy) K 8.50, gramofony K 22.—, 80.—. Flauty, klarinety, stroje k fúkaniu v najväčšom výbere. Zasiela sa s poštovou doberkou alebo pri voprednom doposlaní peňazi. Riziko vytvorené. Zámena povolená alebo navrátenie peňazi. Hlavný cenník na žiadosť posieľa sa každému franko a zdarma.